

Проф. д-р Марија Гогова Самоников

ОСНОВИ НА ФИНАНСИИ

Штип, 2020

Марија Гогова Самоников
ОСНОВИ НА ФИНАНСИИ

Автор:

Проф. д-р Марија Гогова Самоников
ОСНОВИ НА ФИНАНСИИ

Рецензенти:

Проф. д-р Стеван Габер
Проф. д-р Љупчо Давчев

Лектор:

Вангелија Цавкова

Уредник:

Проф. д-р Марија Гогова Самоников

Техничко уредување

Проф. д-р Марија Гогова Самоников

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Објавено во е-библиотека:

<https://e-lib.ugd.edu.mk>

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

336(075.8)

ГОГОВА Самоников, Марија

Основи на финансии [Електронски извор] / Марија Гогова Самоников. -
Текст во PDF формат, содржи 314 стр. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев",
Економски факултет, 2020

Начин на пристапување (URL): <https://e-lib.ugd.edu.mk/940>. - Наслов
преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 16.09.2020. - Слика и
белешка за авторката: стр. 313. - Библиографија: стр. 299-312

ISBN 978-608-244-746-9

а) Финансии -- Високошколски учебници COBISS.MK-ID 51951621

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

Проф. д-р Марија Гогова Самоников

ОСНОВИ НА ФИНАНСИИ

ПРЕДГОВОР

Учебникот „Основи на финансии“ од авторот, проф. д-р Марија Гогова Самоников претставува заокружена целина на темите поврзани со основните постулати за постоењето и функционирањето на финансиските системи. Учебникот е наменет првенствено за изучување на предметот „Основи на финансии“ од страна на студентите на Економскиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип, за сите насоки на прв циклус на студии, како и за предметот Финансии, за студентите на прв циклус на студии на насоката Бизнис информатика при Факултет за информатика на Универзитет „Гоце Делчев“ од Штип.

Учебникот е креиран врз основа на потребата од создавање на учебно помагало кое на студентот ќе му овозможи формирање слика за целокупното функционирање на финансиските системи. Финансиите разгледувани од научен аспект претставуваат една комплексност составена од повеќе домени и аспекти кои се однесуваат на неговите зачетоци, постулати на функционирање, соодветни норми, потоа институции кои овозможуваат циркулација на паричните и останати средства, а тие влијаат на создавање посебни подсистеми кои го карактеризираат монетарното и јавно работење. Не смее да се заборави и меѓународната димензија на овој финансиски систем, кој неминовно сè повеќе се инфилтрира во сите општества, од најбогати кон најсиромашни.

Секое поединечно поглавје од овој учебник, студентите го изучуваат во посебни предмети, со што ги зацврстуваат знаењата кои оваа материја им ги нуди како основно сидро со кое може да создадат комплетна слика за функционирањето на финансиите како наука.

За таа цел, учебникот се одликува со голема теоретска и практична значајност, како за студентите, така и за сите останати субјекти кои имаат интерес за проучување на финансиите во целина и неговите основни постулати.

Содржински, трудот е конципиран во шест поглавја.

Првото поглавје е посветено на зачетоците на финансиите како наука. Станува збор за дел од материјата кој треба да ги даде воведните аспекти на сè она што како систем на финансии функционира денес. Од таа причина се проучуваат историските аспекти на финансиските системи, нивното создавање, тек и развој. Во овој дел се анализирани и причините за постоење на овие системи како и нивната оправданост за општествата во целина.

Второто поглавје се надоврзува на првото од причина што во него се обработени инструментите, институциите и пазарите кои го формираат овој систем во реално прифатлив и потребен. Тука се опфатени видовите инструменти со кои институциите работат, односно како работат и како е формирана една целина која е економски оправдана.

Целокупниот систем на трансфер на паричните текови овозможува нивно влијание врз корпоративниот сектор. Посебно ако се земе предвид дека правните лица се најчесто претставници на дефицитен сектор во економијата, се согледува важноста на проучувањето на законитостите и насоките на финансиските текови овде, кај овие субјекти. Од тој аспект *третото поглавје* обработува теми поврзани со начините на управување на деловните финансии, како и запознавање со основните постулати на финансиските показатели кои овозможуваат ефикасна примена на финансискиот менаџмент.

Од аспектот дека во финансиските системи една институција го има приматот на најчесто користена, најстабилна, најзаштитена, го има приматот на институции во кои одредени законодавства овозможуваат реализирање на повеќе дејности одделено, ова е поглавје кое го проучува нивното работење. Станува збор за комерцијалните банки и, согласно ова, банкарското работење. Понатаму, *четвртото поглавје*, се надополнува со проширување на аспектите кои банкарските работења можат да ги имплицираат во економијата во целина. Поточно, се анализираат инструментите, стратегиите и политиките кои банкарските системи и Централните банки ги користат за создавање општа економска рамнотежа. Во ова поглавје се проучуваат монетарните финансии.

Петото поглавје, иако директно не се поврзува со претходните, сепак индиректно е присутно во сите домени кои претходно беа споменати. Во суштина, може да се каже и дека научното истражување на финансиите всушност почнува со нив, со јавните финансии. Станува збор за анализа која ги истражува функционирањата на финансиските трансакции кои потекнуваат и одат кон државните институции, органи и тела. Станува збор за анализи кои укажуваат за оправданоста на вклучувањето на државата во распределбата на средствата, законитостите по кои се следи тоа работење, координацијата со останатите финансиски сектори и слично.

Шестото поглавје е резервирано за проучување на функционирањето на финансиските системи во меѓународни рамки. Која е оправданоста на отварањето на финансиските пазари и до каде истата може да оди.

На крајот на секое поглавје и на крајот на поглавјата е дадена листа на студии на случај, теми и прашања, листа на формули и задачи кои студентите можат да ги користат за продлабочување на своите знаења и од аспект на практична примена на теоретски обработениот материјал. Станува збор за вежби кои ќе се обработуваат после реализирањето на предвидените предавања.

На ваков начин е креиран учебник кој ќе создаде претстава за функционирањето на финансискиот систем, од неговите зачетоци, до тенденциите кои се јавуваат за неговото функционирање во иднина преку оправданоста за функционирањето, законитостите, стратегиите и инструментите за целокупно економски оправдано постоење.

***“FINANCIAL FREEDOM IS A MENTAL, EMOTIONAL AND EDUCATIONAL PROCESS” –
Robert Kiyosaki***

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР.....	6
ГЛАВА 1.....	Error! Bookmark not defined.
ФИНАНСИИТЕ КАКО НАУКА	Error! Bookmark not defined.
1. Историја на финансиите како наука	Error! Bookmark not defined.
2. Дефинирање на поимот финансии, денес	Error! Bookmark not defined.
3. Причини за постоење на наука за финансии.....	Error! Bookmark not defined.
4. Оправданост за постоење на финансиите како наука.....	Error! Bookmark not defined.
5. Еволуција на финансискиот систем.....	Error! Bookmark not defined.
6. Временска вредност на парите	Error! Bookmark not defined.
ТЕМИ ЗА ВЕЖБИ.....	Error! Bookmark not defined.
ГЛАВА 2.....	Error! Bookmark not defined.
Финансиски систем	Error! Bookmark not defined.
1. Поим за финансиски систем	Error! Bookmark not defined.
2. Финансиски институции.....	Error! Bookmark not defined.
3. Финансиски инструменти	Error! Bookmark not defined.
4. Финансиски деривати.....	Error! Bookmark not defined.
5. Финансиски пазари	Error! Bookmark not defined.
СТУДИИ НА СЛУЧАЈ.....	Error! Bookmark not defined.
ТЕМИ ЗА ВЕЖБИ.....	Error! Bookmark not defined.
ГЛАВА 3.....	Error! Bookmark not defined.
Деловни финансии	Error! Bookmark not defined.
1. Дефинирање на поимот деловни финансии	Error! Bookmark not defined.

2. Процес на финансиска анализа.....	Error! Bookmark not defined.
3. Финансиско планирање и одлучување	Error! Bookmark not defined.
4. Менаџирање на извори на капитал.....	Error! Bookmark not defined.
5. Менаџирање на одделни ставки од билансите	Error! Bookmark not defined.
6. Принос и капитал.....	Error! Bookmark not defined.
7. Преструктурирање на претпријатијата	Error! Bookmark not defined.
СТУДИИ НА СЛУЧАЈ.....	Error! Bookmark not defined.
ТЕМИ ЗА ВЕЖБИ.....	Error! Bookmark not defined.
ГЛАВА 4.....	Error! Bookmark not defined.
Монетарно и банкарско работење.....	Error! Bookmark not defined.
1. Вредност на парите.....	Error! Bookmark not defined.
2. Понуда и побарувачка на пари	Error! Bookmark not defined.
3. Монетарни цели и временски јазови за остварување на истите ...	Error! Bookmark not defined.
defined.	
4. Монетарни стратегии	Error! Bookmark not defined.
5. Инструменти на монетарна политика	Error! Bookmark not defined.
6. Банки	Error! Bookmark not defined.
7. Принципи на банкарско работење.....	Error! Bookmark not defined.
8. Банкарски работи	Error! Bookmark not defined.
9. Биланси на банкарските институции	Error! Bookmark not defined.
СТУДИИ НА СЛУЧАЈ.....	Error! Bookmark not defined.
ТЕМИ ЗА ВЕЖБИ.....	Error! Bookmark not defined.
ГЛАВА 5.....	Error! Bookmark not defined.
Јавни финансии	Error! Bookmark not defined.
1. Дефинирање на поимот јавни финансии	Error! Bookmark not defined.
2. Оправданост за постоење на јавни финансии.....	Error! Bookmark not defined.
3. Видови и карактеристики на добрата	Error! Bookmark not defined.

4. Влијанијата на јавните приходи и расходи врз БДП.....	Error! Bookmark not defined.
5. Јавни приходи.....	Error! Bookmark not defined.
6. Јавни расходи	Error! Bookmark not defined.
7. Принципи на остварување на јавните интереси преку јавни расходи	Error! Bookmark not defined.
СТУДИИ НА СЛУЧАЈ.....	Error! Bookmark not defined.
ТЕМИ ЗА ВЕЖБИ.....	Error! Bookmark not defined.
ГЛАВА 6.....	Error! Bookmark not defined.
Меѓународни финансии	Error! Bookmark not defined.
1. Дефинирање на меѓународни финансии	Error! Bookmark not defined.
2. Меѓународни финансиски институции.....	Error! Bookmark not defined.
3. Девизно работење.....	Error! Bookmark not defined.
4. Биланс на плаќања	Error! Bookmark not defined.
СТУДИИ НА СЛУЧАЈ.....	Error! Bookmark not defined.
ТЕМИ ЗА ВЕЖБИ.....	Error! Bookmark not defined.
ЛИСТА на ФОРМУЛИ И ЗАДАЧИ.....	Error! Bookmark not defined.
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	Error! Bookmark not defined.
